

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 170

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvrat (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrat (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske pošte
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Prvi tabor istrskih katoliških mladeniških društev.

Beram, 25. avgusta 1912.

Takega dne še ni videl Beram, ni ga videla tudi ne naša Istra. Prijazni Beram, kraljujoč na lepem griču, se je odel dne 25. t. m. v slavnostno obleko, z visokega zvonika nove cerkve so plapolale zastave, vihrale so tudi s hiš, od vseh krajev Istre pa so vrele množice na tabor. Na vsaki cesti si videl gruče istrskih mladeničev, na čelu jim hrvatska zastava. Sivolasli možje, matere, dekleta, mladeniči z navdušenjem v očeh, so napolnili grič in se uvrstili v sprevod. V teku enega leta so organizirali vrli istrski katoliški dijaki »Dobrilaši« 15 mladeniških društev, od katerih so se skoro polnoštevno zbrali na taboru društva iz Dobrinja (na otoku Krku), Berama, Trviža, Sv. Petra v šumi, Karojbe, Golegorice, Ježenja, Fuškulina, Materave, Šajin in Tirjana, vseh nad 300. Naroda pa je bilo veliko nad 1000.

Okoli 9. ure smo odkorakali vsi na griček, kjer stoji starodavna romarska cerkev Sv. Matere Božje, ena najstarejših cele Istre, poslikana z dragocenimi slikami iz 14. stoletja z glagolskimi napisi. Po sveti maši se otvorili pod milim nebom pod žarkim južnim solncem tabor. Ginjen je moral biti, kdor je videl mladeniče, ki so bili v telovadskem redu prikorakali na prostor, skupaj s častiljivimi starci v istrski narodni noši, verne žene in dekleta istrska, v sredi med njimi pa domoljubna duhovščina z vseh krajev lepe dežele.

Blagoslov beramske mladeniške zastave.

Župnik Grašič, oduševljeno pozdravljen od naroda, v duhovniškem odelu, izpregovori prisrčne besede, v katerih pozdravi zbrani narod, se spominja škofa Dobrile in opozarja na čednosti, ki naj jih goji istrska kmetiška mladina: vernost, domoljubje in zmisel za dobro gospodarstvo. Nato se vrši v hrvatskem jeziku cerkveno blagoslovljenje zastave beramskega katoliškega omladinskega društva. Narod odgovarja v hrvatskem jeziku, prizor, ki ne izgine gledalcu in poslušalcu nikdar iz spomina.

Ko zasije žarko solnce iz oblakov, izpregovori župnik: »Svetite se i vi pred vsem svetom!« zastava se nagne, druge zastave pozdravijo svoje posestrime. »Pod tem barjakom, na kojem je podoba Srca Jezusovega in Marije Device, boste premagali vse sovražnike! Blagoslovljeni v ime Gospodnje!«

Nato se začne tabor. Predsednik pripravljalnega odbora, nadučitelj beramski Franc Barbarič, pozdravi navzoče, predvsem zastopnika katoliških bratov slovenskih, gospoda Franc Terseglava (Navdušeni živio-klici) in odda predsedstvo gospodu koncipientu Antonu Defaru, ki, iskreno pozdravljen da besedo zastopniku slovenskega Orla, Francu Terseglavu.

Govor F. Terseglava.

Ze začetkom burno pozdravljen, izzove nastop zastopnika slov. kat. mladeniške organizacije še večje navdušenje, ko jame govoriti v gladki hrvaščini. Dejal je nekako:

Dovolite mi predvsem, da vas spoštovane zborovalce pozdravim v imenu vse slovenske krščanske mladeži, v imenu vaših bratov kranjskih, v imenu naše slovenske katoliške telovadske organizacije, Orla in vseh kranjskih katoliških organizacij.

Ako bi me koji od vas vprašal, čemu sem ravno jaz prišel na zbor krščanskih istrskih mladeniških društev, odgovorim mu lahko, da sem od svoje mladosti dolgo bival na tej zemlji, ki je revna in pusta na turaj, a hrani v sebi lepote, kojih ne vidi oko tučjevo — na katerih se je odigrala zgodovina stoinstoletnega boja živavega istrskega kmeta z najohojčšim, najbolj nestrpnim, najbolj brezobzirnim sovražnikom slovenskega rodu, plemenom italijanskim — zemlja, ki je celemu svetu zgled velikega trpljenja, a velike zmage, katere more doseči mali narod, ako je vztrajen, ako je veren, ako ne pozabi Boga svojega in zapovedi njegovih!

V istini je danes najlepša prilika, da se spomnimo, kdo je bil, ki je istrsko ljudstvo vodil v njegovem boju s tujim rodom, v boju z beneškimi plemiči, z italijansko sinjorijo, s klicami, katere so zaposedle obal morsk, uničevale istrske gozdove, opustoševale to zemljo, da bogate sebe in republiko Markovega leva, odirale in do golega slekle kmeta istrskega, zarobili ga in smatrala ga slabšim od živine,

vskratile mu človeške in političke pravice? Vprašam vas, kdo je bil, ki je istrsko ljudstvo v teh bolečinah tolažil, kdo mu je dal moč, da krivico prenese in ne obupa, da mu je dal i zmago, da jih premaga? Kdo je ohranil v istrskem ljudstvu zavest, da je pravica na svetu, da i najmanjši velja toliko kakor najimenitnejši, da se ne sme brez odpora gledati, da krivičnik po svoji mili volji gospodari, nego da se človek mora sili in brez zakonju zoperstaviti?

Dragi moji, to je bila vera, vera krščanska, vera katoliška, vera naših očetov, mater, vera dedov naših. Ako bi v onih težkih časih, ko je veljalo zbrati vse sile proti tujemu sovražniku, bilo v istrskem narodu liberalcev, brezbožnikov kakor jih je žalibože danes nekaj med nami, potem bi ta narod že davno bil legel v grob, potem bi se danes ne zbirali na takih lepih zborih, ampak bi plakali na smrtnem odru istrskega mučenika. (Veliko odobravanje.) Kajti liberalna vera ne pozna one snage, ki jo ima samo oni, ki veruje in zaupa v pomoč božjo!

Poglejte samo okoli sebe in recite mi, se je li kaj naredilo v blagor in korist istrskega naroda, kar ne bi bilo zrastle na temelju vere, v imenu Boga, pravičnega in mogočnega, s pomočjo duhovništva, ki je temu narodu stalo vedno na strani v njegovih mukah in borbah? (Burno pritrdjevanje.) Kdo je bil, ki je učil istrski narod verovati v pravdo in zmago dobrega nad zlim? Bil je svečenik, biskup, bil je naš Dobrila. Katera knjiga mu je vsadila ljubav do jezika materinega in do čednosti, ki so potrebne, da postanemo vrli in krepostni ljudje? Bil je molitvenik, bil je: »Otač, budi volja tvoja!« Kdo je branil istrskega kmeta in ga ljubil, ko so ga zaničevali uradniki, drli bogatini, ko ga ni nikdo smatral niti za človeka? Bil je svečenik katoliški! Kdo je zanj trpel in doprinal zanj žrtve? Kdo mu je osnoval zadruge, hranilnice kdo mu je pokazal, kako se mu je treba gospodarsko združevati, kdo ga je učil štedljivosti in delavnosti, ljubezni do zemlje, smisla za napredek gospodarski? Brez vere in svečenika bi istrski narod še danes bil oni, kar je bil pred sto leti, slromak in suženj na lastni zemlji! (Oduševljeno pritrdjevanje.)

Zakaj danes na tem mestu to podarjam? Zato, ker je žalibože treba

to nepobitno istino danes naglašati in ni krivda moja ni vaša, da mora mo danes to tukaj z vso resnostjo naglašati. Kajti nismo bili mi, ki smo napustili berbo za srečo in napredek istrskega naroda v imenu vere, ampak to so bili neki naši bratje, ki so se na Dunaju in Zagrebu navzeli duha liberalnega, sovraštva proti duhovništvu in zaničevanja vsega, kar je istrskemu kmetu odnekadaj najsvetejše bilo.

Veliko se danes govori v Istri o narodni slogi, da ni treba razdirati edinosti naroda, naj bi bili istrski bratje Hrvati drug drugemu kakor so bili nekda. Spoštovani zborovalci, to je i naša vroča želja, ker nas naša vera uči ljubavi in edinosti. Toda kakor vidimo, kako se od tega naroda odcepljajo njegovi sinovi, kako počenjajo begati in mešati narod, ko učijo mržnjo do svečeništva, nespoštovanje do cerkve, ko napadajo krščansko šolo in krščanski zakon, kako moremo na to molčati? Nismo mi, ki povzročujemo neslogo, ampak oni, ki se več ne zlagaje z mišljenjem velike večine tega naroda! (Obče odobravanje in veliko pritrdjevanje.)

Ni mi do tega, da o tej stvari še delj govorim. Glavni moj namen je ta, da bi vam danes tu zabičeval potrebo mladeniških društev na krščanski podlagi tudi v Istri.

To dobro znate, da samo trezni, delavni in varčni narodi imajo bodočnost. Narodi pa, koji se udavajo pijanstvu, lenosti in zapravljivosti, propadajo, naj njihovi voditelji še tako povdajajo narodno zavednost. (Dobro-klici.) Kaj to koristi, ako nosiš hrvatsko trobojnico na prsih, a si slaboten človek, udan strastem, kakor trs, ki se v vetru maje? Dragi moji, tega zla pa ima v naši Istri še mnogo. Mladiči ne mislijo na drugo, nego kako bi se bolj napili, kako se naplesali, kako veseljačili in izgubili svoje poštenje. Taki mladeniči so potem za nič gospodarji, slabi možje svojim ženam, slabi očete svojim otrokom, tako da so sinovi še slabši od očetov. Taki mladeniči ne ljubijo svojega doma, ne ljubijo zemlje in pluga, hleva in polja in se tako za narod izgubijo. Ali je Italijanaš ali mrtev človek, ki se za občno srečo ne briga, ako pa je oduševljen Hrvat, to nikomur ne donasa nobene koristi, ker kričaveč imamo zadosti, još preveče. (Veliko pritrdjevanje.)

Zato naj bo glavna naloga v istr-

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.

(Dalje.)

»Zdaj sva na »Divjem vrhu«,« razlaga župan.

Na to te opozori razpršena pena, ki nama ostro leti naproti, slan prah, ki napolnjuje kakor sodra ves zrak in gre ujedajoč v vse luknjice, slišiš tudi grom valov, ki se zaganjajo tuleč na kraj obrežja in tolčejo z mračnim, grmečim šumom ob skalno steno pod našimi nogami.

In nato nenadoma sredi neprodirne teme luč, svetla točka — Na mestu sva, ob cilju.

Ista razdelitev je, kakor jo nahajamo po največ quessantskih hišah: ozek hodnik, ki pelje na eni strani v skladnico in shrambo za pridelke, poljsko orodje za ženske in ribarske potreščine za moške, na drugem koncu pa se izteka v prostor, ki je obenem kuhinja, jedilnica in spalnica. V tega vstopiva, ali vsaj poizkušava, kajti do kraja je poln ljudi, poln žensk, ki čepe na tleh, in moških, ki stoje pokonci, od-

kriti in navidez s sklenjenimi rokami pobožno molijo. Hote ali nehotе morava stoji ob vratih čakati konec bretonskega mrtvaškega govora. Jaz gledam tačas po hiši, ki bi jo bil še pred par dnevi, če bi me slučaj ne bil zadržal, videl ozarjeno z nežnim, prijaznim dihom srečnega družinskega življenja. Vse je popolnoma tako, kakor sem si predstavljal po opisovanju, ki so mi ga povedali. To je mehko golobje gnezdece, ki sem je zasanjal za Marie-Ange. Stene so sveže pobeljene, pohištvo se blešči; bele, s tenkim zelenimi pasovi okrašene lesene plošče obdajajo ognjišče. V levem kotu stoji z lahkim, cvetličastimi zastori iz indske tenčice zakrita zakonska postelja — odslej postelja vdove. Pred isto stoji na skrinji podobni klopi, ki služi za stopnico, ena tistih starinskih, iz hrastovega lesa izdelanih zibelk, ki so ji ob stranicah nekoliko stari bretonski umetniki izrezljali podobe svetnikov — otroške anjele varhe v reliefu. — Molitev je končala, ljudje se začno pregibati in stari Morvach prihaja k nama. V lepem govoru mi pove, v kako visoko čast si šteje in kako hvaležen mi je, da sem vkljub nevihti prišel.

»Sledita mi!« pravi in nama dela pot za množico, ki se pa sicer zdaj po končanem govoru pričinja redčiti in

odhajati, ko pa nam sledi nova truma drugih prišlecev za petami. Nenadoma stojim pred veliko mizo, ki je prej nisem mogel videti, ker jo je skrivala dvonadstropna postelja. Prt z dolgimi franžami jo pokriva. Na sredi leži, počez čez vzglavje položen, surovo izdelan rumen voščen križ, ki nosi še sledi neokretnih prstov, ki so ga vpodobili. Na gornjem koncu križa leži fotografija, »slika pokojnika«, mi šepeta župan. Stara je že nekaj let in je še od tistega časa, ko je Ivan Morvach nosil vojaško suknjo in na »Melpomène« križaril čez morja. Poharvana fotografija je, kakor ugaja naivnemu okusu brodarjev. Oči so se bleščale nekoč v najčistejši pruski modrini, ko so žarele ustnice in lica karminsko rdeče. Toda barve, poteze na obrazu, da, celo obrisi telesa so že davno obledeli in se zabrisali, le slutiš jih še skrito, tako je, kakor bi jih bila voda odnesla. Grozna, duhu podobna slika utopljenca! Pod okvirjem steklom pelje molj svoja srebrna krilca na sprehod. — Gort za mizo stoji stara ženska, obrnjena s hrbtom proti oknu. To je Nola Glaquin. Njena glava tiči v veliki žalni avbi. Poudila mi je zelen šopek blagoslovljene morske trave in mi namignila, naj poškopim z njo križ.

»Requiescat in pace!« pravi ona.

In jaz sem zamrmral »Amen«, navadni odgovor. Župan, ki pristopi, stori isto in tako vsakdo iz trume ljudi, ki gre za nama mimo mize. Tako spremelja neprestano latinsko mrmljanje pri-tajeno napol glasno govorjenje ostalih gostov.

»Radi bi morda pozdravili vdovo?« me vpraša Paol-Vraz.

Na drugi strani mize, »žalnega odra«, kakor pravijo Bretonci, čepe na nizkih stolčkih tri ženske postavne. Vse tri so zavite v popolnoma enake, debele, črne suknene plašče, ki jih obdajajo s trdimi gubami, in ki jim zavijene kapuce popolnoma skrivajo na prsi sklonjene obraze. Kakor mi pravijo, je navada, da sta ob strani »naj-novejše« vdove ob takih prilikah dve vdovi, ki sta se v njiju hišah vršili zadnji dve »Proellie«.

Izkušam spoznati Marie - Angino postavno. Zaman; te tri nepremične, zakrite prikazni ostanejo zagonetne in ni jih spoznati. Enake so trem Parkam, trem pod dolgo žalno obleko okamenelim boginjam. Celo njih roke so zakopane v blago. Vrhutega je prav temno v tem kotu, ki ga prav slabo razsvetljuje moten soj dveh sveč, ki gore v visokih železnih svečnikih iz cerkve.

skih mladeniških društvih, da s predavanji, s prijateljskimi razgovori, s čitanjem dobrih časopisov in knjig učvrščujemo v vaših članih zmisel za delavnost, varčnost, ljubav do doma, spoštovanje do starišev in poštenega življenja. Glejte tudi na to, da se bodo naši člani izven društva lepo vedli, da izgine ona sirovost, ki toliko istrskih mladeničev kazi, da bo i v istrskih domovih več ljubavi, edinosti in prijaznosti. (Oduševljeno odobravanje.)

Istrski mladeniči! Odidite vsak na svoj dom z zavestjo v srcu, da vas ne učimo nič novega. Naša želja je, da istrski narod hodi dalje potem, kate-rega so mu pokazali prvoboritelji njegovi, največji pa med njimi naš nepozabni biskup Dobrila! »Oče budi volja Tvoja!«, to je: Oče, budi volja Tvoja, da ostane istrska mladina bogoljubna, pridna in poštena. Oče, budi volja Tvoja, da ostane ves ta narod silen, kreposten in udan domu svojemu in svojemu Bogu!

Narod je bil od govora tako navdušen, da ploskanja in živio-klicev na bratski slovenski narod ni hotelo biti konca. Defar se govorniku iskreno zahvali.

Kmet šiba liberalce.

Nato nastopi kmet Peter Sironič iz Trviža, ki z neprekosljivo satiro, kakor živi le še v priprostem narodu, kruto ošiba različno liberalno gospodo, ki hoče istrskemu kmetu soliti pamet. Bil je skoro pri vsakem stavku prekinjen od občne veselosti in pritrdjevanja. Kmet Peter Sironič se zahvali najpreje bratu Slovincu in želi, da bi njegove besede pognale korenine v narodu, glavi v njegovi mladini. Pravi, da je res, da imamo katoliški Istrani neprijatelje, a dobro je, da jih poznamo. (Veselo.) Ko smo v Trvižu osnovali krščansko mladeniško društvo, so rekli, kaj da nosimo na prsih znak, križ brez Boga. (Velika veselost.) Potem so rekli, da nas bo obleka veliko stala, menda mislijo, naj naša deca hodi gola okoli. (Smeh.) Seveda, takrat ko so jih naši svečeniki dobro postregli, so se radi držali našega svečeništva. (Velika veselost.) Zdaj zabavljajo zoper naše duhovnike, ko pa pridejo volitve, bodo še po cerkvah rožni venec molili. (Veselo.) Sami doktorji in profesorji so, pa jih ni tu blizu, ko se narod zbira; seveda če bi imeli muziko in litrone, bi gotovo prišli. (Smeh.) Radi bi, da bi se istrski kmet dalje po oštarjih tolkel in jance kradel, da bi se doktorjem dobro godilo. (Velika veselost.) A istrski kmet jim ne bo več tega veselja delal. Naši mladeniči hočejo ostati verni, naši možje kreposti in naše devojke pridne. Liberalni gospodi recimo: Mi vas hranimo in branimo! (Tako je!) Službe nam ne morejo vzeti (Velika veselost), čemu bi se jih bali? Tolči se z njimi ni treba, no, če vragu en rog odbijemo, ni tako hudo. (Buren smeh.) **Žuljava roka seljaka hrani sve pomočju božju!** — Predlaga končno brzojavno pozdrav škofoma dr. Mahničju in dr. Karlinu. (Navdušeno sprejeto.)

Narod je govorniku ploskal in pokazalo se je, da se je katoliško gibanje med istrskim kmetjskim ljudstvom že tako globoko ukoreninilo, da ima že med priprostimi seljaki izbornih prvoborcev. Istra je do dna katoliška in nihče je ne odtrga od katoliške misli!

O nadaljnjih govorih, o krasnem sprevedu ljudstva nazaj v Beram,

predstavi, govorih in veselici popoldne bom še poročal. Danes spominjam samo, da so došli sledeči brzojavni pozdravi:

T o b l a c h:

»Bratske pozdrave hrvatski katoliški mladini!«

Dr. Šusteršič.

»Hrvatski mladini iskren pozdrav in očinski blagoslov!«

Dr. Andrej Karlin, škof.

O drugih še poročamo.

A. D.

BERCHTOLDOVO POSREDOVANJE.

»Temps« izvaja, da ruska vlada naložno Berchtoldovega predloga ne odklanja, dasi opozarja, da bo zelo težavno v Turčiji izvesti narodno enakopravnost, ki se ne sme omejiti le na Albance, marveč tudi na druge narode v Turčiji. Turki so pa s posredovanjem Berchtolda zelo nezadovoljni in se boje, da bi vsled Berchtoldovega posredovanja trpela turška neodvisnost.

SOCIALNO ZAVAROVANJE.

Socialno - zavarovalni pododsek je sklican k seji 7. septembra, odsek pa zboruje najbrže šele 26. septembra.

KONEC CUVAJEVEGA KOMISARIJATA.

Tiszovo glasilo »Az Ujsay« piše, da se ta teden odpravi komisariat na Hrvaškem in da se imenuje ustavno odgovorni ban. Odpravi se tudi izjemno stanje, obnovi tiskovna svoboda in razpiše nove volitve v hrvaški dež. zbor. Kdo postane ban, še ni znano, a najbrže ostane še nekaj časa Cuvaj.

IZJEMNO STANJE V BOSNI.

Iz Budimpešte se poroča, da nameravajo v Bosni in Hercegovini suspendirati ustavo in sicer zato, ker se pričakujejo na Balkanu resni dogodki.

SRBSKI PRINC JURIJ OBOLEL.

Iz Beograda poročajo, da je v Parizu nevarno obolen bivši srbski prestolonaslednik, princ Jurij. Pariški zdravniki so mu svetovali, da naj se takoj vrne v Srbijo, a princ se je zato tako razburil in sprl s svojim adjutantom, da je ta odstopil.

ZMEDE V TURČIJI.

Carigradski listi poročajo, da je Črnogorica koncentrirala ob turški meji 34. mož; iz Erzeruma pa brzojavlja turški vali, da je koncentrirala Rusija v Sarikamisu 60.000 mož. Vkljub temu se iz Carigrada uradno poroča, da je turško-črnogorski spor končan. — Posebna komisija preiskuje, če je bila prejšnja vlada zapletena leta 1909 pri klanju v Adani. — Turške vojaške oddelke pri Draču so napadli Albanci iz Malesije, Matje in Gore. Boj je bil osobito hud pri Razpolu. Ranjenih je bilo 40 Albancev. Turške izgube še niso znane. — Senator Kalim bej je postal pravosodni, Daniš bej, notranji in Aristidi pašpa poštni minister. Ministrstvo je zdaj popolno. Med ministri jih je 5, ki so bili svoj čas pristaši mladoturškega odbora, pet jih je pa odločnih pristašev Kjamil paše.

RAZDELITEV MANDŽURIJE.

»Novo Vreme« poroča iz Harbina, da je Rusija Japonski pritrčila, da se Mandžurija in Mongolska tako razdelita, da bi tvorila črta čez Posjet, Kirin, Kvančensko jezero in reki Tor in Kerubu mejo, odklo-

nila je pa predlog Japoncev, da bi tvorila mejo Ningutu in Lešagov. Kitajsko časopisje pa trdi, da je odklonila Rusija Kacurove predloge in da zahteva neodvisnost Mandžurije in Mongolske. Japonski po pisavi kitajskih listov ne preostane nič drugega, kakor da anektira Mandžurijo. Če pa to stori, ni izključena nova vojska Rusije in Kitajske proti Japonski. Kitajsko časopisje tudi poroča, da dela japonska vojna stranka na to, da se sedanji mikado radi bolehnosti odpove prestolu in da prevzame vlado njegov mlajši brat.

Šlajerske novice.

»Občinske volitve v Selnici ob Muri« se bodo vršile prihodnji četrtek, dne 29. t. m. Ker izkazuje letos volilni imenik čez 300 volilcev, se bo volilo letos prvokrat 18 odbornikov in 9 namestnikov. Kakor se nam poroča, je upati, da zmaga na celi črti slovenska kmečka stranka.

»Umrl je pri Sv. Martinu pri Vurberku nagle smrti posestnik in gostilničar Ignacij Auer v 68. letu starosti. Bil je dolga leta občinski predstojnik.

»Spominsko ploščo na čast nadvojvodi Ivanu bodo odkrili dne 29. avgusta v Rogški Slatini na poslopju, kjer se nahaja danes ravnateljstvo. Slavnostni govor bo imel vladni svetnik dr. Anton Schlossar iz Gradca.

»Spominska plošča B. Flegeriča. Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 8. septembra se odkrila na domu Božidarja Flegeriča spominska plošča, na njegovem grobu pa spomenik.

»Cesar je potrdil izvolitev dr. pl. Jabornega županom mesta Celja.

»Dva »najmočnejša« fanta. Iz Rečice v Savinjski dolini nam poročajo: V naši okolici je veljal kmečki sin Matetž Rojnc za najmočnejšega fanta. To je nemalo jezilo njegovega tovariša Franca Kremenška, ki je hotel tudi za najmočnejšega veljati. Te dni sta se ta dva tekmeča v Rečici sprla in Kremenšek je z debelo palico tako obdelal Rojncja po glavi, da mu je poškodoval lobanjo in pretresel možgane.

»S strehe padel in se ubil. Pri Sv. Urbanu nad Ptujem je padel pokrivač Franc Hamersak pri posestniku Letniku s strehe več metrov globoko in se tako poškodoval, da je čez par ur umrl.

»Aretovali so v Kapfenbergu zaradi raznih nerednosti na pošti poštnega oficijanta Otona Sabotnika, rojenega leta 1885 v Slovenjgradcu.

»Otrok padel s poda. Posestnica Tepec v Bukovju poleg Šmarja pri Jelšah je te dni poslala svojega šestletnega sinčka Alberta opoldne na pod, da bi poklical mlatiče k obedu. Na podu pa so mlatiči pozabili zakriti neko odprtino. Deček odprtine ni zapazil ter padel v globočino. Pretresel si je možgane in dobil težke notranje poškodbe. Spravili so ga v celjsko bolnišnico.

»Ponesrečen železniški delavec. Na progi v Radniški vasi pri Konjicah so zlagali delavci brzojavne droge. Naenkrat se je na vozu zlomila ročica in drogi so se začeli valiti z voza. Pod seboj so pokopali 50letnega delavca Štefana Krepka, kateri je dobil pretresanje možganov in težke notranje poškodbe. Spravili so ga v bolnišnico »Rdečega križa«. Nad njegovim okrevanjem dvomijo.

»Nova šola. Mestna občina v Celju je dozidala ljudsko šolo za dečke in de-

klice. Pouk v tej novi šoli se začne že na jesen. V dosedanji šoli za dekleta mislijo imeti meščansko šolo za dečke in dekleta. Kaj pa bo s staro deželno meščansko šolo za dečke, se ne ve. Naj se pusti ta deželno-meščanska šola z izpremenjenim učnim načrtom Slovencem!

»Konjska tatova. Na Bregu pri Celju so aretovali nekega Rudolfa Beniškina in Jurja Faktorja, ker sta v Žalcu ukradla poln voz piva s konji vred. Na Bregu pri Celju pa je oba doletela roka pravice. Faktor je že znan tat in je presedel že več ko deset let v zaporu. Izročili so oba okrožni sodniji v Celju. Ukradene konje, voz in pivo so pa izročili nazaj lastniku.

»Mariborske novice. Padec otroka. Te dni je padla na Pobrežju, Tržaška cesta št. 5, iz okna podstrešnega stanovanja kakih 14 metrov globoko na dvorišče petletna deklica Marija Zdravil. Obležala je spodaj nezvestna. — Poizkuš en samoumor. Zastrupiti se je hotel s plinom 22letni Franc Zweifler, sin tukajšnjega ravnatelja vinorejske šole. Našli so ga že nezvestnega in ga odpeljali z rešilnim vozom v bolnišnico. — Samoumor. V petek zjutraj proti 5. uri se je v novem parku v magdalenskem predmestju ustrelil 69letni Mihael Kramer. Vzrok samomora je neznan. — Smrt na ulici. V četrtek zjutraj je sedel občinski delavec Lešnik pred hišo št. 31 na Koroški cesti. Zadel ga je kar naenkrat kap in bil je takoj mrtev.

»Aretovan defraudant. V Gradcu so prišli 20letnega trgovskega nastavljenca Ivana Michela iz Monakova, ki je poneveril 6000 K in pobegnil.

Primorske vesti.

»Osebnost. V pokoj je stopil gošpod Miroslav pl. Benigni, vodja pisarne pri goriškem c. kr. gozdarskem in domenskem ravnateljstvu, ter dobil tem povodom naslov cesarskega svetnika.

»Umrl je v Brežah na Koroškem na domu svoje soproge g. Fran Kocjančič, veleposestnik v Podgori.

»74 let star mož na Triglavu. Josip Novak, revident užitninskega davka, iz Šturij pri Ajdovščini je bil dne 20. t. m. na Triglavu. Še tisti dan je šel čez Komarčo, mimo sedmih jezer v Bohinj. Starejšega turista od Novaka, ki ima sedaj 74 let, menda ni bilo na Triglavu.

»Likvidacijski odbor goriške »Trgovsko-obrtne zadruge«. Likvidacijski odbor goriške »Trgovsko-obrtne zadruge« je tako-le sestavljen: Fran Znidaršič, c. kr. ravnatelj v Gorici, predsednik; Katič Ivan, dirigent podružnice »Ljubljanske kreditne banke« v Gorici, podpredsednik; dr. Janko Kersnik, ravnatelj »Kmetijske posojilnice« v Ljubljani, Anton Klun, posestnik v Gorici, Kravos Ivan, sedlar v Gorici, Ruml Iv., prokurist »Šporobanke« v Trstu in Vošnjak Mihael, hišni posestnik in državni poslanec v Gorici.

Koroške novice.

»Nadvojvoda Friderik se je v soboto pripeljal z avtomobilom v Celovec, kjer je obedel, nakar se je odpeljal dalje na južno Tirolsko k tamošnjim vojaškim vajam.

»Vojaška vest. V noči od 23. na 24. t. m. so pripeljali iz Celovca 1240 rezervistov 7. pešpolka in v soboto zjutraj 250 rezervistov 8. lovškega bataljona s posebnimi vlaki državne železnice na vojaške vaje v Ljubljano.

»Umrla je v Borovljah gospa Uršula Sodja, soproga tovarnarja orožja, v 37. letu starosti.

Glasba.

Cerkveni Glasbenik. 1912. 7. in 8. št. Vsebinska lista: Nekatera liturgična vprašanja (Fr. Ferjančič); Zakaj ni bolje? Quousque tandem? (Dr. Fr. Kimovec); C. kr. akademija za glasbo in predstavljajočo umetnost, oddelek za cerkveno glasbo na Dunaju (Kimovec); Cerkenoglasbeni poučni tečaj v Celovcu (Kimovec); Udeleženci cerkenoglasbenega tečaja, ki ga je priredilo podporno društvo slovenskih organistov na Koroškem pod vodstvom gosp. Karola Bervarja (vodja orglarske šole v Celju) v Celovcu od 15. do 19. julija 1912; Iz odbora Ceu. društva v Ljubljani; Nove orgle v Trbižu v Istriji (P. H. Sattner); Dokisi (Poročilo o ljubljanskem franciškanskem koru, iz Poljan nad škof. Loko); Razne reči; Oglasnik (Jakob Aljaž); Šest zborov, H. Družovič; Lira; Listnica uredništva; Inzerat (C. kr. akademija za glasbo in vpodobljajočo umetnost na Dunaju); Razpisana organistovska služba v Studenem pri Postojni. — Vsebinska glasbenih prilog: X. Tantum ergo za mešani zbor, deloma a capella, deloma a

»Marie-Ange,« pravi Paol-Vraz, »tukaj je gospod« —

Ena izmed žensk, tista, ki sedi najbližje ognjišču, odpre nato nekoliko plašč, mi ponudi roko in izgovori s temnim glasom tiho: »Hvala!« To je vse. Glave ni zganila, črna kapuca, ki skriva obraz, se ni prav nič premaknila.

Ze napol prazna soba se je tačas spet napolnila do zadnjega kota. Cel roj sorodnikov, prijateljev, povabljenec — med temi brezdvomno tudi mnogo takih, ki jih je prignala le radovednost, se vsipa v sobo.

Nola Glaquin napove: »Sedaj bomo molili „De profundis.“« —

Tako torej sedeva na klop pred zakrito posteljo. Sedaj, ko je molitev že pričela, oditi, bi bilo proti vsaki vljudnosti. Na moji levi v hrastovi zibelki spi zadnji potomec Morvachov Caderanskih pokojen senj brez sanj. Potovka je pravila prav: krasno dete je. Pelpelnatosvetli kodrčki — Marie-Angini zlati lasje — se že vijejo krog njegovega malega, energičnega čela, ki je že reže nad obrvmi navpična črta. Mehke, nedolžne poteze dajo slutiti nekdanji razvitek močne volje. Tako lepo spi, male pesti stegnene kvišku. Mračni psalm, ki ga mrmrajo za dušo njegovega očeta, doni zanj komaj drugače, kakor stare bretonske balade, ob katerih so ga drugače zazibali vsak večer. V svoji barki, podobni postelji, spi na-

proti času, ko ga bodo druge barke nosile čez isto vodo, ki je pogoltnila njegovega očeta. — Naj bi mu bile Fromveurske Sirene, pravilne sovražnice njegove rodbine, milejše!

Ob sami misli, da bom stal pred Marie-Ange, sem grozotne moči viharja, črne demone razdejanja, pozabil; toda vendar so še tu, krog hiše tulijo, strešaja okna, tresejo streho in pošiljajo zdajpazdaj svoj ostr, vlažni, solnati dih skozi dimnik v sobo. Ko izgovori Nola Glaquin zadnji »Requiescat in pace«, zadoni od zunaj presunljivo, divje »Hee hu!« — to je vražji krohot vetra in morja, ki zaključuje govor mesto mesto besede »Amen«.

Ko se pripraviva, da vstaneva, naju zadržuje Paol-Vraz.

»Saj vendar ne odideta, preden bo »prezeg« (bretonska beseda za mrtvaški govor)?«

»Kaj ni že bil?« vpraša župan.

»Ne, manjkalo je še dosti članov družine.«

Naglo sva zopet sedla na stari prostor, župan iz zavesti, da izpolni star običaj, jaz pa, kakor sem videl njega, toda ne brez živahnega zanimanja in nekoliko radovednosti. Sedaj, ko je bila prilika tako ugodna, bi mi bilo pravzaprav zelo žal, če bi ne bil slišal ta »prezeg«, ta quessant's »vocero« s staro potovko kot »voceratrice«.

»Kako, če bi se prej malo okrepčali?« predlaga stari Marvach...

»Zdaj je čas za polnočni obed.«

V stranski sobi je pripravljen pri-grizek, kakor se vidi: kruh, slanina, prekakano meso in narodna jed »Far«, mešanica iz ječmenove moke, zdrobljenega krompirja in posušenih češ-pelj, ki se kuha v kotlu nad žarečo žerjavico. Ponudbo sva odbila. Starec se oddalji, se za hip posvetuje z Marie-Ange in spleza potem po stopnicah, ki peljejo v gornje prostore. Za malo časa se vrne in nese v roki zaprašeno steklenico, ki ji ovijajo rujavkasto grlo posušene alge.

»Če nočeta ničesar jesti, morata vsaj nekaj piti,« pravi. »To, dragi gošpod, je vino iz morja. Moja snaha je pripravila to steklenico za vaš obisk. Izpila bi jo bila z Ivanom. Če vam je drago, napijemo na spomin njegove uboge duše.«

To pove tako preprosto, brez sentimentalnosti, toda s takim glasom, ki mu ni moč odrehati neke gotove plemenitosti. In tako torej pijemo naplavljeno vino in mislimo ob tem na utopljenca, ki ga premetavajo to uro valovi, sam Bog vedi kje.

Nola Glaquin se vrača nanovo okrepčana iz hišnega ozadja, večina drugih »mrtvaških straž« jej sledi za petami. Nola ima vlažne ustnice in bleščeče oči. (Dalje.)

spremljanjem orgel, zložil dr. Fr. Kimovec. (V 7. in 8. številki je dosedaj objavljenih šest in polovica sedmega Tantom ergo; ostale speve prinese 9., oziroma še 10. številka.) — Kot dodatna priloga 7. in 8. štev. Cerkvenega Glasbenika je izšla knjižica »Metodika pevskega pouka«, spisal prof. Fran Gerbič, ravnatelj šole »Glasbene Matice« v Ljubljani. Knjižica se dobiva tudi v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani. Cena 1 K 50 vin.

Cerkveni Glasbenik, edin cerkvenoglasben list na Slovenskem, izhaja po enkrat na mesec (navadno sredi meseca) in velja za celo leto z glasbeno in eventualnimi drugimi prilogami vred 5 K, za cerkve ljubljanske škofije 4 K, za dijače 3 K. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Pred škofijo 12, I.

Somišljeniki! Volilci!

Reklamirajte svojo volilno pravico! Najbolj znani pristasi so izpuščeni! Reklamacije sprejema Tajništvo S. L. S.; Miklošičeva c. 6. II. nadstropje od 8-12. ure in od pol 3-8 ure zvečer.

Dnevne novice.

— **Delavski shod na Savi.** Naša delavska strokovna organizacija je priredila v nedeljo, dne 25. t. m., shod na Savi. Predsedoval mu je predsednik Strokovnega društva tov. Korošec. Državni poslanec Gostinčar je govoril o postavodaji v državnem zboru z ozirom na delavstvo. Urednik Mošker je govoril o strokovni organizaciji. — Sklenilo se je odposlati poslanski zbornici primerno peticijo. Po shodu se je vršila konferenca naših delavskih organizacij na Savi in na Javorniku.

— **Iz deželnega odbora.** Deželni odbornik dr. Lampe se je vrnil z dopusta in je strankam na razpologo v deželnem dvorcu vsako sredo in soboto od 10. do pol 1. ure dopoldne.

— **Liberalci in stari škarp.** Po naši deželi je še precej starih obubožanih obrtnikov, ki nimajo učnega izpričevala. Velika večina teh krojačev, čevljarjev, in mizarjev se peča s flikarijo in krparijo, da si prisluži kak groš za svoje revno in borno življenje, drugače bi jih morala itak občina rediti. Po novi obrtni postavi, ki zahteva za obrtni list učno in pomočniško izpričevalo, je pa začela oblast te siromake silovito preganjati. Zandarmarija jih lovi kakor nevarne anarhiste. Prav je, da se nov obrtni zakon izpolnjuje, ampak oblast mora vendar na te ljudi, ki si niso sami svoje nesreče krivi, vendar ozir jemati. Ti ljudje nimajo nobene zemlje, sploh nobenega dohodka, večinoma delajo doma ali pa hodijo po kmetijskih hišah krpit in flikarit. V zadnji glavni seji kmetijske družbe dne 15. julija so se poslanci dr. Lampe, Hladnik in Piber za te reveže zavzeli in stavili na vlado prošnjo, naj vlada in obrtna oblast na te ljudi ozir jemlje, dokler ta vrsta starih obrtnikov še živi. Izujen obrtnik konkurence teh ljudi malo ali pa nič ne občuti, ker bodo polagoma obrtniki tega kova tako in tako izgini. — Slovenski Narod je pa včeraj na omenjene poslance in obrtnike v članku »Osrečevalci obrtništva« izlil svoj žolc. Pravi, da so to »fušarji, mojstri-skaze, mameluki, mežnarji, klerikalni kostruni, ki se jim mora odvzeti blago, orodje, stroje in obrtolišča zapreti.« »Narod« pravi, da je to preganjanje začela liberalna deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug in da bo to preganjanje tudi nadaljevala, »da bodo Lampe, Hladnik in Piber zlezli pod klop flikat stare škarpe in kruh peč.« Prizadeti obrtniki naj si to na znanje vzamejo in pomagajo ob vsaki priliki liberalno stranko nekoliko prerukati, da ne bo nazadnje ostalo od nje ničesar drugega kakor stari škarp, ki se niti zaflikat ne dajo.

— **Mačka okoli kaše.** Liberalni listi pišejo te dni zopet veliko o slovenskem vseučilišču. Saj so o tej stvari vedno le samo pisali, storili pa nič. Toda domišljijo so preje s prav malimi izjemami bili vsi za Ljubljano, se danes skoro vsi liberalci čudovito strinjajo v tem, da mora slovensko vseučilišče biti v Trstu. Seveda je brez pomena, kaj liberalci o tem mislijo, ker bodo o tem vprašanju bore malo odločevali. Značilne pa so te simpatije za Trst. Liberalni listi navaajo najraznovrstnejše kulturne, gospodarske in politične vzroke, pravi motiv pa je edino ta in nobeden drugi, ker se

liberalci boje, da bi vseučilišče v Ljubljani bilo preveč »klerikalno«. Oni pišejo dolge spomenice, mi se pa naslanjamo nad tem, kako si ubijajo revežje glavo, da z velikanskim aparatom dokažejo, da je le Trst pripraven za slovensko vseučilišče. Maček hodi okoli vrele kaše.

— **Ton »Zarje«** ni bil nikoli preveč fin, zadnje čase pa je začela časih tako robantati, da bi človek ne verjel, da pomagajo ta list urejevati tudi nežne roke. V neki današnji notici najdemo sledeče ljubeznjivosti: »Neskončna nesramnost« — »kongregacija visokih farjev« — »ošabna družčina, v kateri so resnične inteligence prav tako redko posejane kakor civebe v kmečki potoci« — »politični kastrati« itd. — Če bi bile te zabavljice količkaj duhovite, bi jih človek že še prenesel, pa so tako neosoljene, da bi jih pogodil vsak pijanec, ki z jarka zmierja pasante.

— **Izjava.** »Slovenec« je v številki 92. letošnjega leta prinesel s sledečo notico: »Liberalci so ustanovili novo revijo, ki so jo krstili za »Napredno misel«. Že v prvi številki so priložen sami otrobi. Iz časopisja zija vsa dolgočasna frazeologija češkega svobodomiselstva. Ni čuda, ker vrhovni urednik in sotrudnik je dr. Mihajlo Rostohar, o katerem se vsi, ki ga poznajo, čudijo, kako je mogel habilitirati za docenta. Bilo je to mogoče le vsled tega, ker so češki profesorji iz nacionalnopolitičnih ozirov eno oko zatisnili, kajti dejansko Rostoharjeva habilitacija, kakor smo iz merodajnega vira izvedeli ni bila ravno sijajna. »Napredna misel« se je pa porodila vsled tega, ker se je dr. Rostohar sprl z »Vedo«; ne vemo, ali je bil Rostohar za »Vedo« preučen, ali pa »Veda« preučena za Rostoharja.« Podpisano uredništvo obžaluje, da je prišla ta notica v naš časopis; prepričalo se je o neresničnosti vsebine te notice, v kolikor zadeva g. dr. Mihajla Rostoharja, docenta na češkem vseučilišču v Pragi, ki mu v znanstvenem pogledu ne more ničesar očitati ter vsled tega rade volje preklicuje omenjeno dnevno vest. — V Ljubljani, dne 26. avgusta 1912. — Uredništvo »Slovenca«.

— **Črnuče, 26. avgusta.** Včerajšnja slovesnost otvoritve in blagoslovljenja »Društvenega doma« se je nepričakovano sijajno obnesla. Toliko ljudstva Črnuče še niso videli. V cerkvi je č. g. L. Smolnikar, pred »Domom« veleblag, gosp. poslanec Povše navduševal zbrane množice za ideale slovenskega ljudstva. Naši »Orli« od blizu in daleč so s svojim nastopom in telovadbo z g. Jeločnikom na čelu očarali množice. Domžalska godba in vrlo izšolani pevski zbor iz št. Vida sta povzdignila celo slavnost. Uspeh te veličastne prireditve za Črnuče ne izostane. Slavnost je pozdravil brzojavno tudi g. deželni glavar dr. Susteršič; žal, da je brzojav dež. glavarja prišel predsedniku prepozno v roke. Glasi se: Iskreno čestitam k današnjemu slavlju. Prisrčne, prijateljske pozdrave vsem udeležencem, posebej še vrlim Orlom.

— **Izpremembe poštnih okrajev.** Vasi: Laze, ki so spadale poprej k poštному okraju Černošnjice; potem Uršna sela, spadajoča prej k poštному uradu v Toplicah, Hrib pri Rožnem dolu, Gorenje Laze, Preloge, Pribišje in pa Rožni dol, ki so spadale k poštному uradu Semič, spadajo od 20. t. m. naprej k novemu poštному uradu Laze pri Novem mestu. — K nedavno nanovo otvorjenemu poštному uradu Brezje na Gorenjskem spadajo vasi: Brezje, Veliko Dobro Polje, Malo Dobro Polje, Noše, Pirašča, Črnuče, Paloviče, Leše ter Praproče. Praproče so spadale poprej k poštному uradu v Podnartu, Paloviče in Leše k poštному uradu v Trzinu, drugih šest vasi pa je spadalo poprej k poštному uradu v Radovljici.

— **Svojega otroka poškodoval.** Delavec Janez Kramar v Spodnji Šiški je surov človek, ki živi s svojo ženo v vednem prepiru. Dne 24. t. m. zvečer je prišel domov precej pijan. Prišel je vpričo svojih otrok obkladati svojo ženo z raznimi psokvami med tem ko je žena delala krofe za »komarjevo« nedeljo. Nato je zagrabil še za kozarec na mizi ter ga vrgel v ženo. Kozarec se je razbil in kosček stekla je odskočil sletnemu sinčku, ki je poleg mize na stolu sedel, v levo oko. Deček, ki so ga oddali v tukajšnjo bolnišnico, bo najbrže okoli zgubil, očeta so pa prijeli orožniki in ga izročili sodišču.

— **Prvotni porotniški imenik za 1. 1913.** V mestnem zglasevalnem uradu bo od torka dne 27. t. m. skozi osem dni ob običajnih uradnih urah razgrnjen prvotni porotniški imenik za 1. 1913, kjer se tudi lahko naznanjajo morebitni ugovori proti njega sestavi. Porotniške obveznosti so oproščeni: vsi tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno. Udje deželnih

zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja. Osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za čas, ko so poklicane k vojaški službi. Osebe, v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski predstojniki za nje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti, za sledeče leto. Vsak, kdor je zadostil preje temu pozivu v enem porotniškem razdobju, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

— **Ljudsko šolstvo.** Nastavljena je Zora Blinc na Vinici. Začasno (za eno leto) se upokoji Katarina Kobal — Valenčič, stalno se upokoji Amalija Prevc.

— **Pri kopanju okradena** je bila minuli mesec v Črnučah kontoristka gđ. Jožeta Wal iz Ljubljane. Izginila ji je denarnica z 10 K. Orožništvo je pri tej priliki aretovalo kot tatu 12letnega dečka Franceta Urbanca iz Ježice. Fante je imel pri sebi 62 K 4 v denarja, za katere je trdil, da jih je našel v cestnem jarku, kar je tudi dognala preiskava, kot nam sedaj poročajo.

— **Tečaj obrtno - pospeševalnega urada.** Pretečeno soboto se je zaključil v Ljubljani krojaško-strokovni tečaj, ki ga je vodil g. Ložar. Udeležencev je bilo 15. Včeraj se je zaključil v Žireh nad Idrijo črevljarski strokovni in pa knjigovodstveni tečaj. Črevljarski tečaj je vodil g. Kumaček, katerega je poslal centralni urad z Dunaja, knjigovodstveni tečaj pa g. Železnik, učitelj slovenske trgovske šole v Ljubljani. Črevljarski tečaj je obiskovalo 23 mojstrov in pomočnikov, knjigovodstvenega pa 28 udeležencev. Danes se je pričel tečaj za sp. belo perilo, in sicer v prostorih slov. trg. šole. Vse tečaje je zaključil s primernim nagovorom in razdelil med udeležence spričevala oziroma otvoril predsednik obrtno-pospeševalnega urada g. Kregar. Pri vseh tečajih, ki so bili zaključeni, so udeleženci razstavili vsak svoje delo, tako da se je natančno videlo, kako kdo riše, piše ali pa praktično dela.

— **Utopljenec najden.** Z Vrhnike. Dne 23. t. m. so našli v Ljubljani pri Blatni Brezovici utopljenca, ki je bil do štirinajst dni v vodi. Spoznali so ga za Franceta Novak iz Velike Ligojne. Imel je vso obleko zvezano v ruto ter s trto privezano okrog vratu. Misli je najbrže preplaval Ljubljano, a je utonil. Pokojni je bil velik prijatelj žganja.

— **Višnjegorsko izobraževalno društvo** je priredilo na cesarjev rojstni dan igri »Materin blagoslov« in »Kovačev študent«. Obe igri sta zelo dobro uspeli. Pred igro je igral še pred kratkim ustanovljeni, a že precej izučeni orkester. V velikem številu došlo občinstvo se je zelo zadovoljno razšlo.

— **V kranjskem odvetniškem imeniku** je bilo vpisanih v preteklem letu 44 odvetnikov, 30 v Ljubljani in 14 izven Ljubljane. Odvetniških kandidatov je bilo nanovo vpisanih 14, izbranih 7. V praksi jih je sedaj 49, in sicer pri ljubljanskih odvetnikih 35 in na deželi 14, v celem 7 več kakor lani.

— **»Francel, naredi mi eno dobroto!«** Anton Longra in njegova žena Neža iz Opčine št. 7 sta živila v silnem sovraštvu. Neža ni mogla nadalje uživati teh zakonskih dobrot in je iskala pri sodišču zadostjenja. Vložila je tožbo na ločitev zakona in odšla od moza v Dedščovas pri Žužemberku. Mož, človek silne narave, jo je vedno pri sosedih črnil. To je storil tudi iz cerkve greda proti Francetu Blazetiču, oženjenemu delavcu iz Kamenpotoka, pijančku, ki se ga prav rad nasrka. Francu je tožil o zakonskih nadlogah in slednjič rekel: »Francel, naredi mi ti eno dobroto. Pojdi v Dedščovas in mojo babo ubij. Jaz ti bom dal dvesto.« Francel ga je vlekli in mu dejal: »Ja, kako pa čem to napraviti?« Na kar mu je Longar odgovoril: »Glej, jaz bom kupil revolver in ti pojdi, pa jo ustrel. Pazi, da o tem kdo ne izve, kajti drugače je moja ali tvoja smrt.« Domenila sta se tudi, kdaj naj pride Francel po samokres. Ta je prišel, Longar ga je peljal v hlev, pokazal mu je živino in tudi denarnico, iz katere je vzel dva bankovca po 100 kron in dejal: »Poglej, taka dva »pildka« ti bom dal.« — Dal mu je samokres. Blazetič je pa zahteval, naj mu da kaj denarja naprej, in ta mu je dal 4 krone. — Francel je 4 krone vzel, odšel v krčmo in pil. Ker pa dejanja, kakor rečeno do dneva obravnave radi ločitve zakona ni storil, mu je Longar samokres odvzel. Julija meseca se je pa žena Neža obesila. Ljudje so mnogo ugibali, da je zločinec najbrže mož Anton. Blazetič je začel slutiti, da bi utegnili res kaj enakega biti, zato je naznanil zadevo orožništvu, katero je Longarja zaradi poizkušene umora odvedlo v okrajnemu sodišču v Trebnje.

— **Tepež.** Dne 18. t. m. so se sprli na žegnanju pri sv. Roku fantje iz Sodinjevasi in iz Starega vrha. Ti slednji so prežali na domov se vračujoče sodinjevasčane. Tako

so opazili Jakoba Ivanetiča, iz Sodinjevasi in stekli za njim. Bili so to Matija Pavle- vič, Janez Golobič, Franc Kapš in Janez Ancelj iz Starega vrha. Matija Pavlešič je Ivanetiča s kamnom po glavi udaril tako, da ga je onesvestil in zbil na tla in da mu je počila lobanja. Razpoka je dolga kakih 10 centimetrov, tako da so mu možgani skoraj vun zlezli. Drugi so ga na tleh ležečega pretepavali. Ivanetiča so nezvestnega prepeljali v bolnico v Kandijo, kjer bo najbrže umrl.

— **Nesreča.** Novo mesto. Mladi hla- peček Goriana, graščaka v Ruperčevru, je vozil dne 22. avgusta popoldne oglje. Vozil je pa z vozom, pri katerem zavore ni držala. In tako je priletel naloženi voz od Zabjevasi s tako močjo v izložbeno okno trgovca Kastelica v Kandiji, da sta konja zadela v šipo in se nevarno porezala. Eden bo najbrže poginil. — Uro kasneje, ko so izložbeno okno že zaprli, je pa priletel neki kolesar v železni rob okna s tako silo, da je obležal za četrt ure v nezvesti.

— **Vojaške vaje v Lescah.** V soboto je v Lescah koncentrirani 5. dragonski polk, čegar šesteri švadroni garnizirajo drugače v Gorici, Ljubljani, Mariboru in Slovenski Bistrici, inspiciral divizionar podmaršal vitez Ziegler, nakar so se dopoldne vršile velike vojaške jahalne vaje v okolici proti Bledu in Radoljici. Polk odjezdi te dni proti Kranju, kjer bo prenočeval, nakar bo prišel v Ljubljano, od koder bo odšel k vojaškim vajam na Notranjsko. Včeraj so priredili dragonci v Lescah jahalno tekmo, katere se je udeležilo na tisoče ljudstva.

— **Odlikovanje.** Deželnemu šolskemu nadzorniku v Zagrebu, Antonu Cuvaju, bratu hrvaškega kralja, komisarja, je podeljeno plemstvo s pridevkom »od Carevdara«.

— **Cesar** je podelil višjemu okrajnemu zdravniku dr. Ignaciju Jelovšku v Radoljici naslov zdravstvenega svetnika.

— **Ljudsko šolstvo.** Kranjski deželni šolski svet je prestavil def. učiteljico na enorazrednici v Tunich Kornelijo Koncilja na dvorazrednico v št. Vidu pri Cirknici ter pripustil abs. učiteljsko kandidatinjo Ano Debelak k brezplačni šolski praksi na štirirazrednici v Šmartnem pri Litiji.

— **Dalmatinski Jukičev proces.** Iz Zadra poročajo, da je tamonjske državno pravdnišvo ustavilo preiskavo proti vsem dijakom, ki so bili osumljeni sokrivde pri atentatu na Cuvaja, razen v slučaju Alfirevič. Ta se bo moral zagovarjati pred zadrsko poroto v septembru. Baje bosta pri tem procesu kot glavni priči pripeljana v Zader obsojena Jukič in Cesarec.

— **Nepobojljiv pobotnež.** Prvi dan porotnih razprav v Ljubljani. Janez Marinko, delavec na Vrhniki, je nevaren nedoraslim deklicam ter je bil že pred sedmimi leti zaradi oskrumbe kaznovan. A to ga ni poboljšalo. Njegova strast ga je zopet spravila na zatožno klop ter se je moral zagovarjati zaradi hudodelstva posilnosti in oskrumbe, storjene na neki še ne 14 let stari šolarici. Obsojen je bil na dve in pol leta ječe.

— **Nezgoda na blejskem jezeru.** Pretekli petek je s terase pred parkhotelom na Bledu padel v jezero 7letni sinček ravnatelja dunajske eskomptne banke dr. Cerkoviča ter se začel potapljati. Za otrokom je skočil v vodo oče, da bi ga rešil, a se je tudi sam začel pogrezati. Oba je rešil Alfred Penizek, sin dunajskega korespondenta »Narodnih Listov«, ki je skočil za njima v jezero in ju spravil na suho.

— **Osebna vest.** Privatni docent na dunajskem vseučilišču in zdravnik dr. Nikolaj Jagić, sin slovitega slavista dr. Vatroslava Jagića, se je v soboto poročil z gđno. Gabrijelo Fanzoy na Dunaju.

— **Hrvatje na evharističnem kongresu.** Iz zagrebške nadškofije pojde na mednarodni evharistični kongres na Dunaju 2400 oseb.

— **Hrvatski slikar Celestin Medović** se preseli na Dunaj, kjer otvori svoj atelje.

— **Tifus v Mostaru.** V mostarski garniziji je obolelo 40 vojakov na tifusu. Šest jih je umrlo.

— **Hrvatsko kulturno slavlje v Kninu.** Dne 1. septembra praznujejo Hrvati v Kninu, prestolnici kraljev hrvaške krvi, 25letnico za hrvaško kulturno zgodovino zaslužnega hrvaškega zgodovinarskega društva ter 600letnico smrti velikega bana Pavla J. Šubića.

— **Vjet morski pes.** Pri Kraljevići so vjeli z mrežo morskega psa, ki je dolg 5 metrov. Ribiči so ga ubili s sekirami ter ga razstavili na ribjem trgu v Reki.

— **Tatvina poštnih znamk v Črni-gori.** V Cetinju so zaprli dva uradnika črnogorskega finančnega ministrstva, ki sta osumljena, da sta bila udeležena pri veliki tatvini lanske leto, ko je bilo v črnogorskem ministrstvu ukradenih za 223.000 K jubilejnih poštnih znamk.

— **Spomenik osvoboditelju Srbije.** Iz Belograda poročajo, da je spomenik

knezu Karadjordje, ki je osvobodil Srbijo izpod turškega jarma, že dovršen. Spomenik je umetniško delo srbskega kiparja Paška Vučetića. Stroški vlitja iz bronaste žanje 40.000 dinarjev. Spomenik bodo odkrili jeseni.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** V Pueblu je dne 2. avgusta po kratki bolezni umrl Peter Andolšek, rojen v Ribnici.

— **Društveno gibanje ameriških Slovencev.** V Lasalle, Ill., nameravajo Slovenci zgraditi »Narodni doma«.

Ljubljanske novice.

Ij Deželnozbornske volitve v Ljubljani. Nadomestna volitev dveh poslancev mesta Ljubljane v deželni zbor namesto bivših deželnih poslancev Jožefa Reiserja in Adolfa Ribnikarja, se vrši 24. septembra 1912, v štirih oddelkih in sicer: 1. oddelek za volilce z začetno črko A—H v veliki dvorani »Mestnega doma« z dohodom iz Streliške ulice; 2. oddelek za volilce z začetno črko I—L v veliki dvorani »Mestnega doma« z dohodom od strani ob mestni ledenici; 3. oddelek za volilce z začetno črko M—R v veliki dvorani hotela »Union«; 4. oddelek za volilce z začetno črko S—Z v veliki dvorani hotela »Union«, oba z dohodom le skozi hišna vrata v Franciški ulici. Volitev se bo vršila od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Glavna volilna komisija se bo zbrala dne 25. septembra 1912 ob 10. uri popoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Ij Umrla je mati podpredsednice Podpornega društva delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici Iv. Kosec. Pogreb bo danes ob 6. uri zvečer.

Ij Preselitve v Ljubljani. V zadnjem letnem roku se je v Ljubljani preselilo 426 rodbin, oziroma strank, ki so štele blizu 1600 oseb. Izsloilo se je iz mesta 17 družin, na novo priselilo pa 25 strank. Nekateri gospodarji so zopet najemino stanovanj pobražili. Pomanjkanje srednjih in malih stanovanj je še vedno občutno.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča v Ljubljani. Intendantca vabi pevke in pevce, ki bi hoteli pristopiti h gledališkemu pevskemu zboru, naj se v torek, 27. ali v sredo 28. t. m. med 6. in 8. uro zvečer zglase v gledališki pisarni. — Nadalje išče intendantca zmožno suflerko in vestnega rekviziterja. Ponudniki naj se tekom tega tedna med 3. in 5. uro popoldne osebno zglase v gledališki pisarni.

Ij Vzorna družba. Predvčerajšnjem zvečer so aretovali v Bončarjevi gostilni Pred Škofijo tatu Mihaela Jakopina, rodome iz Javorja pri Dobrunjah, ki je bil že večkrat radi tatvine kaznovan. Jakopin je pred enim letom, ko je služil pri vojakih, pokradel nekemu uslužbencu v kazini obleko, šel v tivolski gozd in se tam preoblekel. Tudi sedaj je imel na sebi suknjič, katerega je ukradel pred nekaj dnevi Turkovemu hlapcu na Radeckega cesti. Nevarnega tatu so izročili sodišču.

Ij Sovražnik pred Ljubljano. V soboto okoli desete ure zvečer je spravilo v Štepanji vasi bivajoče vojaštvo 9 zaporedoma oddanih strelcev v silno nevoljo. Bilo je že pri počitku, a strelci so jih vznemirili, ker so mislili, da je prišlo sovražnikovo krdo, s katerim se bode treba spoprijeti. A bilo ni tako resno. Prostat 17. pešpolka Ivan Breskvar iz Hrušice, ki je bil v soboto v Šmarju, je bil na patrulji ter menda nalašč zašel čez hribe v Štefanjo vas, kjer se je nekoliko preveč nasrkal vinske kapljice in da pokaže, kaj zna, je nekoliko po vasi patroliral, potem pa je jel streljati s puško. Ta vest se je nagloma razširila po vasi in vojaštvo, kakor tudi orožništvo je bilo o tem obveščeno ter storilo svoje korake. Kako se bode prostak pogledal s svojim stotnikom, je pač njegovemu reč, napravil je bil pa le Štefancem mnogo smeha in dvotipov.

Ij S III. nadstropja je skočil danes okoli 4. ure zjutraj na Valvazorjevem trgu št. 13, 25letni figurant Ivan Bizjak, doma iz Slivnice v krškem okraju. Zlomil si je križ in zadobil tudi druge opasne poškodbe. Bizjaka so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Razne stvari.

Lepa slavnost vernega moravskega naroda. Iz Bistrice na Moravskem poročajo, da se je dne 15. t. m. vršilo slavnostno kronanje Marijine sohe. Slavnost, katere se je udeležilo čez 70.000 vernikov, so počastili s svojo navzočnostjo tudi: kardinal knez in nadškof Skrbensky, kardinal knez in nadškof dr. Bauer, brnski škof Huyn, škof iz

Milwaukee (Združene ameriške države), Koudelka i. dr.

Čebelarstva razstava v Hodolanah je bila dne 11. t. m., katere se je udeležilo lepo število prijateljev čebelarstva. Predsednik razstave, R. Orel, je pozdravil navzoče ter predstavil uradne zastopnike dr. Lazarja, koncipista c. kr. okrajnega glavarstva dr. Pfikryla, zastopnika občine Hodolane ter M. Brazdila, predsednika samostojnega moravskega čebelarstva društva. O razstavi so vsi, posebno pa imenovani, le pohvalno govorili. — Kaj ko bi se enkrat v Ljubljani odprla čebelarstva razstava? Ljudstvo bi uvidelo, kako važen del narodnega gospodarstva da je čebelarstvo ter bi se vse intenzivneje poprijeli tako dobičkanosne čebeloreje.

Velika noč dne 23. marca. Nekaj redkega bo 1. 1913. Velika noč bomo imeli že dne 23. marca. Omenimo naj še, da bodo za Veliko noč trije prazniki. Dne 23. marca bo namreč Velika noč, 24. drugi velikonočni praznik, dne 25. marca pa bo praznik Oznane-nja Marije Device. Pač redek slučaj.

13letna deklica odsekala glavo očetu. V Richmondu, Tex., je bila aretovana Pearl William, stara 13 let, obtožena umora. Ko je njen oče spal, je deklica vzela sekuro in mu odsekala glavo. Kot vzrok je navedla, da jo oče ni pustil iti na obisk k njeni teti.

Velika Italija. Milanski turistični klub, ki ima nad 100.000 članov iz najodličnejših italijanskih krogov, navaja v svojem letopisu za leto 1912 (»Annuario generale«) italijanske dežele takole: I. Italija. — II. Kraji zemljepisno italijanski, a izven političnih mej: Venezia Giulia (Gorica, Gradiška, Trst, Istra), Reka, Dalmacija, Trident, Malta, Korsika, Nizza, kneževina Monaco in italijanska Švica. — III. Italijanske kolonije: Benadir, Eritreja, Somalija, Tripolitaniya in Cirenaika. — Pod IV. navaja letopis inozemske dežele; vse prejšnje se štejejo torej za domače, lastne.

Najdene starine na moravskem polju. Voznik Fr. Petrucha je našel leta 1910. v prostoru nedaleč od Siebenbrunn na moravskem polju nekaj okraskov iz dobe preseljevanja narodov. Njih cena je velika. Zdaj so jih poslali v dvorni muzej na Dunaju, kjer jih je pregledal referent osrednje komisije za ohranitev umetniških spomenikov, g. Viljem Kubiček. Obenem se je našla tam pri kopanju okostnica žene iz 5. stoletja po Kristusovem rojstvu in v sedanjem grobu okostnica deteta. Kraj, kjer se je to našlo, je v ravni blizu Dolnjega Siebenbrunn, 20 kilometrov od stare Vindobone in 19 kilometrov od Carnunta. Grob najdene ženske okostnice je bil dva metra pod površjem. Žena je bila 150 cm visoka in najmanj 20 letna. Pri okostnici so ležali bogati okraski, vredni nekoliko tisoč kron. Pa tudi v otročjem grobu so našli lepše-valne predmete velike vrednosti. Kaj bodo ž njimi, ni znano, dokler se ne razsodi, čigave da so omenjene dragocenosti.

261 let star denar umaknjen iz prometa. Angleški pet šilingov vredni novc, stara kruna, se ne bo več koval in se umakne iz prometa, ker je denar pretežak in neroden. Novc pet šilingov so pričeli kovati leta 1551 pod angleškim kraljem Edvardom VI.

Zajedavci državnih blagajn na Francoskem. Leta 1842., ko je bil še Adolf Tiers francoski finančni minister, se je francoski državni proračun držal v ravnotežju z 1 milijardo 980 milijoni frankov. Dandanes pa potrebujejo Francozi za svoj državni proračun že štiri milijarde 700 milijonov frankov. To je tudi za bogato Francijo težko breme in v časopisju so se na vseh straneh začeli oglašati skrbni možje, ki dajejo dobre svete, kako bi se državni izdatki zmanjšali. Ob tej priliki je prišlo na dan marsikaj, kar kaže, da ima tudi toliko proslavljena ljudovlada vso silo zajedavcev na državnih blagajnah. Prav zanimivo je v tem oziru v državnem proračunu poglavje o takozvanih »misijah«. Kak poslanec, bivši senator ali žurnalista, ki ima kake »zasluge« za vladno ali njene posamezne člane ali pa ki je sicer dobro zapisan tam gori, si izposluje nalog, da izvede kako »misijo«, na primer znanstveno, od katere naj bi imele veliko korist univerze ali gospodarsko, ki bi konzularnemu zboru preskrbela važne nove pridobitve ali geografska, ki bi državne in javne muzeje obogatila z novimi doneski, ali končno politično misijo, katere svrha je navadno več ali manj temna. Kredit za taka poslanstva se ravna po okolnostih in znaša od 20 do 100 tisoč frankov. Saj to bi še ne bilo preveč, ko bi za temi poslanstvi res kaj bilo, toda vsi ti razni raziskovalci in odposlanci v Bolivijo ali Kanado se z boulevarda des Italiens umaknejo le tri kilometre daleč kljub temu pa vsak mesec pošiljajo

na Quai d'Orsay račune o »stroških« od 2 do 8000 frankov. »Raziskovalec«, ki ima nalog, da znanstveno preišče notranjost kakega temnega dela azijskega zaledja, je točno vsak večer na terasi tega ali onega restavranta. Nek državni uradnik, ki ima 15.000 frankov plače, si je za 14dnevno »misijo« na haškem mirovnem sodišču zaračunal 80.000 frankov. Da se je za časa obiska bolgarskega carja Ferdinanda v Parizu naročilo na državne stroške šest tisoč 500 servijet, 1700 kuhinjskih bri-sač in 750 predpasnikov za posle, smo že poročali. Ko pa je nato prišla holandska kraljica, ni bilo o vsem tem ne sluha ne duha več in se je vse iznova nabavilo. Da bi pa Franciji tudi njeni uradniki ne delali sramote, se je uradnikom v ministruvstvu na državne stroške kupilo 600 cilindrov, za 50.000 frankov salonskih sukenj, kravate in novih čevljev. Seveda se uradništvu to ni razdelilo v naravi, marveč v obliki »bonor«, ki so jih uradniki porabili, kakor so jih sami hoteli. Potem pa pridejo še stroški fujakerja, pod katerim naslovom si razni uradniki za čas 3 do 4dnevnega obiska kake kronane glave v Parizu zaračunajo do 1000 frankov! Altroche madame Pompadour!

Tri rodbine zastrupljene po vživanju zastrupljenih gob. Na Bavarskem so se zastrupile s strupenimi gobami tri rodbine. Dasi so bili takoj pozvani zdravniki na pomoč, sta umrli dve osebi, ena umira, tri so pa nevarno obolele.

*** Večna molitev.** Cena: z rdečo obrezo K 3, z zlato obrezo 3 K 90 vin., v najfinjšem šagrinu z zlato obrezo (mesto 6 K 50 vin.) z nižano ceno samo 4 K 50 vin. Ta molitvenik, ki je v prvi vrsti namenjen češčenju presv. Rešnjega Telesa, vsled svoje priljubljenosti in popularnosti pač ne potrebuje posebnega priporočila. Ker ima molitvenik velik tisk, je posebno primeren za skupno molitev. Za najfinjšo izdajo je cena nižana, četudi je s to ceno, 4 K 50 vin., plačana komaj vezava. Prvotna cena, četudi razmeroma nizka, se je pokazala za posameznika kot precejšen izdatek in je vsled tega ta vezava v prodaji za drugimi zaostajala. Kdor si hoče omisliti lepi molitvenik v krasni šagrinovi vezavi po nižani ceni, naj ga pravočasno naroči, ker bodo izvod, ki so na razpolago, kmalu pošli in se potem ta vezava ne bo več dobila. Sv. Frančiška Saleškega Filoteja ali navod k bogoljubnemu življenju. Cena: z rdečo obrezo 1 K 80 vin., z zlato obrezo 2 K 40 vin. Sv. Frančišek Saleški je napisal krasne nauke za ljudi, živeti med svetom; molitvenik obsega nad 500 strani ter je poln najkrajših naukov in molitev; rabi se lahko kot molitvena knjiga, ker so mu dodane vse molitve za navadne potrebe. Papež Aleksander VII. piše o tej knjigi doslovno tako-le: »Filoteja škofa Saleškega, ki je najboljša vodnica na stezi večnosti, se imam zahvaliti za vse, kar sem storil hvalevrednega v svojem življenju. Vedno se mi zdi nova in tem ljubša mi je, čim večkrat jo berem.« To so pač tehtne besede.

Telefonska in hrzjavna poročila.

NAŠ NOTRANJI MINISTER O POLOŽAJU.

Išl, 26. avgusta. Cesar je zasljal našega notranjega ministra Heinolda v avdi-jenci, ki je trajala nad eno uro. Heinold je poročal cesarju o tekočih poslih.

POTRES V PŘIBRAMU.

Praga, 26. avgusta. Ponoči 24. t. m. je prebivalstvo mesta Přibram prestrašil potres; ljudje so bežali na cesto.

VELIKA NESREČA OB VOJAŠKIH VAJAH V GALICIJI.

Lvov, 26. avgusta. Ob velikih vojaških vajah kavalarije je, kakor se govori, utonilo 8, po drugih poročilih celo 12 dragoncev. Uradno se poročilo še ni potrdilo.

NA BRIONSKIH OTOKIH ARETIRANA HČI NEKEGA RUSKEGA GENERALA.

Pulj, 26. avgusta. Na Brionskih otokih so aretirali hčer nekega ruskega generala, ki je osumljena, da je špionirala.

ČRNOGORSKI MINISTER O POLOŽAJU.

Cetinje, 26. avgusta. Črnogorski ministrski predsednik je izjavil, da je položaj na Balkanu res napet in da se zato Črna gora pripravlja za vsak slučaj, ker uprizarjajo Turki nemire ob črnogorski meji. Črnogorska vlada sodi, da se posredovanju velevalosti posreči vzdržati na Balkanu mir.

NEMŠKI CESAR VILJEM OBOLEL.

Berolin, 26. avgusta. Cesar Viljem se je prehladil in je moral radi svoje bolezni opustiti svoje potovanje v Merseburg in v Draždaue

KLANJE SRBOV NA TURSKEM.

Belgrad, 26. avgusta. Od srbske meje prihajajo semkaj poročila, da so Albanci predvčerajšnjim v Sjenici in Bjelopolju povzročili med Srbi veliko klanje, pri katerem je bil tudi kajmakam Popović umorjen. Pravijo tudi, da nameravajo Turki veliko klanje v Novempazarju. Veliko srbskih rodbin iz Sjenice in Bjelopolja je pribežalo na srbsko mejo. Poročilo je napravilo v Belgradu veliko razburjenje in listi pozivljajo vladu na pomoč. Jutri se bo vršil velik shod, ki se bo pečal s to zadevo.

BOLGARSKA NARODNA SKUPŠČINA ZA BOLGARE V TURCIJI.

Sofija, 26. avgusta. Danes se vrši zborovanje narodne skupščine, na katero je došlo 500 delegatov. Namen zborovanja je olajšati in priboriti Bolgarom v Turčiji boljše razmere in življenjske pogoje. Po-udarjalo se je njih žalostno stanje v Macedoniji in odrinskem vilajetu. Govorniki so bili edini v zahtevi, da mora Bolgarija v tej zadevi posredovati in jim na pomoč priti. Treba je na vsak način Bolgare združiti pod avtonomno oblastjo.

POTRJENA AMERIKANSKA POSTAVA GLEDE NA PRISTOJBINE ZA VOŽNJO SKOZI PREKOP PANAMA.

Washington, 26. avgusta. Predsednik Taft je podpisal postavo, ki določa, da bodo smele ameriške ladje brez pristojbine voziti skozi prekop Panama.

VSTAJA V TIMORJU ZADUŠENA.

Lizbona, 26. avgusta. Guverner v Timorju poroča, da je zadušil vstajo domačinov v Timorju. V odločilni bitli je padlo 3000 vstašev, 4000 so jih pa Portugalci vjeli.

VELIKI IZGREDI PRI NOVAČENJU V SEMILU.

Semil, 26. avgusta. Tu so povzročili vojaški novinci take izgrede, da so jih 45 zaprli.

POGREB JAPONSKEGA VLADARJA.

London, 26. avgusta. Rajnega japonskega vladarja pokopljejo 16. septembra. Prepeljejo ga na dvokolesnem vozu v začasni grob. Voz bodo peljali štirje črni voli, ki so jih po starem japonskem običaju imenovali za dvorjane. Novi vladar bo šel za pogrebom svojega očeta peš. Pokopan bo rajni mikado o polnoči.

POŽAR LONDONSKEGA GLAVNEGA BRZOJAVNEGA URADA.

London, 26. avgusta. Požar, ki je uničil londonski glavni brzjavni urad, je povzročil več milijonov škod.

NAPAD NORCA NA DVA DUHOVNİKA.

Pariz, 26. avgusta. Neki Guinat, 49 let stari Savoijan, je streljal in ranil duhovnika Leselliera in Lelievra, ki sta v soboto popoldne ravno stopila s tramvaja pri nekem pariškem mostu čez reko Seine. Oba duhovnika sta težko ranjena, eden v roko, drugi v desno stran; prepeljali so ju v bolnišnico. Napadalec je stal mirno sloneč ob kandelabru in streljal. Policijski komisar, ki ga je zasljal, sodi, da je napadalec slaboumen.

PONESREČENA VOJNA LADJA.

Stockholm, 26. avgusta. Pri Olesundu se je ponesrečila vojna ladja »Wasa«, ki se je močno poškodovala.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Pojavnost v 24 urah
25	9. zveč.	732,6	17,6	sr. zah.	jasno	
26	7. zjut.	731,3	13,4	sr. svzh.	oblačno	00
	2. pop.	729,5	24,0	m. jzah.	pol. obl.	

Srednja večerajšnja temp. 18,2°, norm. 17,8°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 26. avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912	11,46
Rž za oktober 1912	9,64
Rž za april 1913	10,12
Oves za oktober 1912	9,70
Oves za april 1913	9,25
Koruza za maj 1913	7,62

Gospodarsivo.

GOSPODARSKI POMEN KUNČJEREJE.

Nedavno je govoril neki bivši poljedelski minister v parlamentu o povzdigi kunčjereje, in pričakovati je, da vlada kmalu ukrene najnujnejše v tej zadevi, kakor predavanja na deželi, razdelitev navodil za kunčjerejo v vseh deželnih jezikih, razprodajo plemenskega materiala pod lastno ceno in ustanovitev prodajalnic za meso kuncev po mestih. Treba kreniti i pri nas na pot, po kateri hodijo druge evropske države že davnej, da se deloma odstrani pomanjkanje mesa, to pa tembolj.

ker v dolednem času ni pričakovati, da se cene mesa znižajo. Radi živinskih bolezni in pomanjkanja krme v raznih krajih monarhije se je število živine znatno zmanjšalo. Meso kuncev ali domačih zajcev se odlikuje po redilnosti. Kakor so pokazale raziskovalne analize, ima kunčevo meso 32,5% redilnosti napram 24,5% govejega, 27,4% prešičjega, 22,9% telečjega in 26,5% kurjega mesa; stoji torej na prvem mestu. Kunc daja že po petih mesecih in po večkrat v letu zdravo, izdatno in okusno meso, ki stane redilca na deželi le eno krono za kilogram, in je torej ceneje nego konjsko meso. Zakaj se torej naši kmetovalci ne lotijo tako koristne stvari? V vseh zapadnih evropskih državah gojijo kunčerejo izza več desetletij z velikim uspehom, ker so spoznali njeni veliki narodnogospodarski pomen. V Franciji cenijo število kuncev na 80 milijonov, za katere se izplača letnih 200 milijonov frankov. V celi Evropi je približno 300 milijonov kuncev, kar odgovarja prometu 50 milijonov kož v Evropi, kakor konstatira lanska statistika lipskih krznarjev. Treba pripomniti, da je komaj desetina kož sposobna za izdelavo kožuhov in da pride 20 milijonov kož iz Avstralije v Evropo. Kunčevina je postala v zadnjem času najznamenitejša kožuhovina in se je znatno podražila — plačajo do 6 K za kožo. Moda zahteva danes veliko kožuhovine in ker izdeluje celi svet le 47 milijonov raznih kožuhov, je postala kunčevina važen predmet. Združeni zavodi v Chapalu pri Montreuilu, ki so bili ustanovljeni z akcijskim kapitalom 10 milijonov frankov, izdajo čez 7 milijonov kunčevih kož na leto, kar tvori vrednost 25 milijonov frankov. V Avstrijo se importira na leto za 10 milijonov kron kunčevine. Posebno sedanja moda belih klobukov in čepic za dame je dvignila silno ceno kunčevih dlak, ki služijo sploh izdelavanju finih klobukov za gospode in dame. Še večjo ceno doseže volna dolgodlakih kuncev »Angora«, iz katere izdelujejo v Franciji in Angliji obleke, ki so nenavadno lahke in gorke. Omeniti moramo tudi kunčevo usnje, ki služi za obuvalo, ker je mehko, nepremočljivo in trpežno. V inozemstvu jedo kunčevo meso vsi sloji v različni pripravi kot nametek belega mesa. V Parizu prodajo, kakor kažejo uradni izkazi, v tržnicah na dan čez 10.000 kuncev in Angleška importira, ker ne zadostuje domača produk-

cija, iz Belgije nad 5 milijonov kuncev in iz Avstralije 10 milijonov zmrznjenih kuncev. V francoskih bolnišnicah in tudi v dunajski mestni oskrbovalnici v Lainzu podajajo kunčevo meso kot bolniško hrano, in zdravniki ga priporočajo radi lahke prebavljivosti. V Avstriji se kunčerejo po službi Alfreda Russo na Dunaju že razširja. Različni poklici, kakor župniki, zdravniki, učitelji, uradniki, kmetovalci, gozdarji, obrtniki, posebno pa delavci in železniški uslužbenci gojijo kunčerejo. Veleindustriji nabavljajo za svoje delavce plemenske kunce in v Vitkovicah obstoji na primer češko društvo z 800 člani, ki imajo 12.000 kuncev. Pa tudi častniki (za moštvo), finančni pazniki, orožniki, samostani in dobrodelni zavodi gojijo kunčerejo. V bližini Dunaja sta ustanovila dva veleposestnika zavode za rejo kuncev, katerih eden v Erlaau ima čez 6000, drugi v Urschen-dorfu pa čez 3000 kuncev vseh plemen. V teh zavodih in na nedeljskih trgih prodajajo klavne kunce. Mali kunčerejci porabijo kunčevo meso sami, ker je posebno na deželi preskrba z mesom slabša, dražja in težavnejša, nego v mestih.

Iz tega sledi, da je kunčerejo za prebivalstvo na deželi prava dobrota, da je bolj koristna in enostavna kakor vsaka druga domača živinoreja. Zeleti bi bilo, da bi se tudi Slovenci poprijeli tako koristne stvari.

Službe išče

izurjena šivilja

da bi šivala za kako trgovino na deželi. Naslov se poizve pri upravi pod št. 2662.

DR. DEMŠAR
odpotoje do 8. septembra

Češplje

kupuje v vsaki množini žganjarna **Robert Diehl**, Celje.

Namesto vsakega posebnega obvestila.

Potrtega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je po dolgem trpljenju umrl naš ljubi soprog, oče, tast in ded, gospod

Viktor Hofmann

računski svetnik v p.

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, 26. avgusta ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 24 na pokopališče k Sv. Križu.

Venci se hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dne 24. avgusta 1912.

Amaliya Hofmann, roj. Zentrich
soproga.

Evgen in Jožef
sinova.

Pavla Metz, roj. **Hofmann**
hči.

Pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Notarskega : kandidata :

najraje substitucije zmožnega - sprejemem takoj v svojo pisarno. - Plača po dogovoru.

V Škofjiloki, dne 25. avgusta 1912.

NIKO LENČEK, c. kr. notar

Št. 1330.

Razpis dražbe.

Občina Jelšane, političen okraj Volosko-Istra, razpisuje

zgradbo vodovoda v Jelšanah

ki je na 23.000 K proračunjena.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 12. septembra t. l. pri občinskem uradu v Jelšanah in sicer je položiti varščino 10% od proračunjene vsote. Tega dne ob 11. uri predpoldne se odprejo ponudbe. Načrt in stroškovnik ležijo na ogled v občinski pisarni. Občina si obdrži popolnoma prosto izbiro ponudb in razpiše eventualno ponovno dražbo.

Županstvo občine Jelšane

dne 22. avgusta 1912

J. Valenčič
župan.

2646

2653

Št. 27.308.

Razglas.

Triangulacija mestnega ozemlja na Barju se je začela po državnih zemljemercih ter se postavljajo trigonometrijska znamenja (4—5 m visoki drogi) po markantnih točkah.

Slavno občinstvo se opozarja na važnost teh del, ki se izvršujejo v interesu in na troške ljubljanske občine, s pozivom, da teh drogov ne odstranja in ne poškoduje. Prestopki se bodo kaznovali policijskim, oziroma sodnim potom.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 20. avgusta 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Št. 686/pr.

Razpis službe.

Na c. kr. veliki realci v Ljubljani je stalno popolniti službo

šolskega sluge

s sistemiziranimi službenimi prejemki.

Prosilci za omenjeno službeno mesto naj svoje pravilno opremljene, s običajnimi, za takšne službe potrebnimi dokazili podprte prošnje predlagajo pri predsedstvu mestnega magistrata

do 25. septembra 1912.

Prosilcem, ki dokažejo mehansko-tehniško ročnost za postrežbo pri prirodoslovnih zbirkah, se bo dajala pri podelitvi službe prednost pred drugimi prosilci.

Zakasnila in pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 21. avgusta 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Št. 26543.

2650

Razglas.

V smislu § 6. zakona z dne 23. maja 1873 (št. 221 drž. zakon) se daje na znanje, da bo razgrnjen **prvotni imenik porotnikov za leto 1913 od torka dne 27. avgusta do incl. torka dne 3. septembra t. l. v mestnem zglasevalnem uradu** ob uradnih urah vsakomur na vpogled, kjer se lahko naznanjajo morebitni ugovori proti njega sestavi. Porotniške obveznosti so po § 4. omenjenega zakona oproščeni.

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski predstojnik za nje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti za sledečo leto;
5. vsak, kdor je zadostil preje temu pozivu v enem porotniškem razdobju, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. avgusta 1912.

Župan:

dr. Ivan Tavčar. l. r.

Na istrski obali, 23. avgusta 1912.

Preteklo sredo so slovenski duhovniki iz Krkavcev, Dekanov, Tinjana, Lazareta in okoliških vasi priredili romanje na božjo pot v poldrugo uro od Kopra oddaljeni Strunjan, da bi se tamkaj nad 2500 duš broječa množica poklonila Materi Božji ob 400letnici Božje poti. Skoz ves teden so se vršile v Strunjanu velike cerkvene slovesnosti. Slovensko ljudstvo, ki je zelo pobožno in na poseben način časti preblazeno Devico, ni hotelo opustiti te prilike, da izkaže svoje zaupanje deviški Materi, in je pohitelo s svojo duhovščino v Strunjan, kjer so se naselili oo. frančiškani iz tridentinske province.

Ob deseti uri se je vršila slovesna sveta maša, ki jo je ob asistenci daroval dekan krkavski prečastiti gospod Škrbec. Dekanski pevski zbor je, sledeč starodavni navadi, priznalo od merodajnih činitelev in oblasti, pel v slovenskem jeziku. Do tu vse dobro. Zdaj pa se je pripetilo nekaj nezasišane. Rektor samostana, začuvši slovensko petje, je vzkipeel in začel proti blizu stoječim slovenskim duhovnikom vpiti, ki so ga mirili in tolažili. Toda pater se je srdil dalje: »Voi siete traditori, noi siamo romano cattolici!« (Vi ste izdajalci! Mi smo rimski katoliki!) Sicer se je pozneje opravičeval, da je izgovoril besede v veliki razburjenosti, kar mu rade volje priznamo in tudi odpuščamo, ali vse nam kaže mišljenje in čustvovanje teh gospodov. Naše duhovnike je to zbudilo v srce in so patru primerno, a dostojno odgovorili. Vsi, ki so videli ta prizor, so sklenili izvajati posledice, zakaj na sv. Gori in na Brezjah moremo ravno tako goreče moliti k Materi Božji in se nam ne bo bati, da bi nam kdo kalil in razblinil pobožnosti.

Na tem mestu hočemo opozoriti na razliko med Slovincem in Lahom. Poglejte na sv. Goro! Tam slovenski očetje na slovenskih tleh spovedujejo v najrazličnejših jezikih, celo v furlanskem; nikdo se ne bo zgražal ali ugovarjal laškemu petju; povsod dobiš tudi laške napise. Mi se pač držimo reka v psalmu: »Hvalite Gospoda vsi narodi!« Tu je prava krščanska toleranca doma. In v Strunjanu? Za pregradbo cerkve in samostana so patri prav pridno nabirali med Hrvati in Slovenci, in koliko denarja nosijo istrski Slovani v Strunjan! Dajati, toda pravic pa ne smemo imeti, še peti ne k Bogu v svojem jeziku!

Kako je taka narodna prenapetost laške duhovščine tudi v verskem oziru kvarna, pač ni treba še praviti. Na vsak način pa prosimo cerkveno oblast, da laške patre pouči, da v tržaški škofiji ni prostora za take laško - nacionalne pojave, saj ne na cerkvenem polju.

Turška armada.

Solun, 17. avg. 1912.

Dober poznavalec turških razmer, zlasti vojaških, nam poroča iz Soluna: Desetletja in desetletja je živel ves svet v strahu pred strašno silo ruske armade, dokler niso »rumene opice«, kakor so Rusi zaničljivo nazivaljali Japonce, pregnale to vražo.

Tudi o turški armadi govori podegovano izporočilo, kako izboren je turški vojak. Vsi vojaški pisatelji, ki pišejo o turški armadi, prepisujejo eden od drugega, da je Turek najboljši vojak na svetu, vztrajen, zmeren, trezen, ubogljiv in hraber. Turki le nimajo dobrih generalov, če bi jih imeli, bi bili nepremagljivi. To, kar se piše, je res, a pisatelji prezirajo, da turški vojak ni inteligenten.

Zadnja štiri leta je turška armada tako na morju kakor na kopnem zelo napredovala. Turki so nabavili nove ladje, topove, strelivo, puške, obleko, sedla in druge potrebščine. Izpopolnili so organizacije pionirjev, sanitetnih čet in trenja. Izobražali so vojake in častnike, a vojaki nimajo pravega vojaškega duha. Vztrajnost, zmernost, treznost so zelo lepe čednosti, a v moderni vojski mora sodelovati tudi inteligenca. V boju mož z možem bi se turški vojak odlikoval, a v ognju nasproti sovražniku, ki se ne vidi, ker je skrit v svojih strelnih jarkih, bi se turški vojak zelo slabo obnesel. Evropski moderni vojskovodnje delajo na to, da vzgoje vojake, ki znajo samostojno misliti in nastopati v velikem okviru z namenom, da škodujejo kolikor mogoče sovražniku, a da se sam, kolikor le mogoče, skriva. Turškega vojaka je pa nemogoče tako vzgojiti, ker ne zna samostojno misliti in je tudi prelen. Vse stori, kar mu ukažeš, sam pa ne bo ničesar iz lastnega nagiba storil. Turki

marširajo zelo vztrajno, a počasi. Ob lanskih velikih vajah je turška pehota pokvarila vse načrte generalnega štaba, ker je vedno prepozno došla na odkazano ji mesto.

Desetletja že delujejo v Turčiji evropski častniki, večinoma Nemci, da spravijo kvišku izobrazbo turške armade. Abdul Hamid se pa ni zanimal za to, da bi napredovala vzgoja turške armade, marveč je le varal Evropo. Tuji častniški vzgojitelji niso smeli nič delati, glavna njih naloga je bila, da so vlekli plačo. Če je bil kdo preveč pridlen, so že skrbeli za to, da je izgubil svojo preveliko gorečnost.

Po Abdul Hamidovem padcu pušče, da tuji častniki vsaj v Carigradu vzgajajo vojake. Uspeh pa ni kdosi gavedi kako velik. Turek je zelo ponosen. Preveč zahtevaš od njega, če sodiš, da se bo pri zaničevanem javru kaj naučil. Mladoturki so hoteli zato tudi odsloviti vse tuje vojaške učitelje, a uvideli so, da sami ničesar ne opravijo, zato so pa pozvali druge. Niso posebno redki slučajji, da po instruktorski uri tujega častnika reče turški častnik vojakom: »Ne verujte, kar vam je prejel razlagal javrer, ker je vse, kar je povedal, velika neumnost«.

Nič boljše ni v mornarici. Mornarji in častniki hočejo več znati kot njih učitelji. Novi preosnovatelj turške mornarice, admiral Lympos, služi šele dva mesca Turkom, a jih je že čez grlo sit in komaj čaka, da poteče njegova pogodba. S Turki ni mogoče ničesar opraviti. Dobro se čutijo le tisti tuji reformatorji, ki sami ne ljubijo napornega dela in ki zato rajši nič ne uče, ali pa, če že uče, store to le radi lepšega in tako, da dajo vse Turkom prav.

Glavna krepost turškega vojaka je bila prejšnje čase njegova slepa pokorščina. Na besedo je ubogal svojega častnika in se pustil zanj tudi ubiti, ne da bi se bil ganil. Zdaj je drugače. Turški vojak sicer že uboga, a ne več tako slepo, kakor prejšnje čase. Navadil se je misliti o razmerah, v katerih živi, ker občuje s svojimi krščanskimi in judovskimi sovojaki in če zna čitati, čita tudi kak časopis. Revolucija leta 1908 je popolnoma pokvarila vojake, kar se je pokazalo 13. aprila 1909, ko so vojaki carigradske posadke brez svojih častnikov korakali pred parlament in zahtevali, da mora ministrstvo odstopiti. V turško armado sta zanešli revolucija 1908 in protirevolucija leta 1909 tisti stari janičarski duh, ki je pred stoletji strahoval sultane in njih velike vezirje. Pokorščina je šla rakom žvižgat. A kar se je godilo leta 1909 ni nič proti sedanjim dogodkom v armadi. Če zahtevajo dosluženi vojaki, naj jih pošljejo domov, se jim to ne sme zameriti, ker tako so delali že tudi pod sultanom Abdul Hamidom, a ko so jim plačali zaostale plače in jih poslali domov, so bili popolnoma zadovoljni, če tudi so služili eno ali dve leti čez postavno dobo.

Veliko bolj resno je pa, ker so se vojaki branili prodirati proti Albanem in streljati na nje, češ, da mohamedanec ne bo streljal na mohamedanca in še hujše, ker jih je toliko pobegnilo k Albancem.

Največje zlo turške armade je, ker so se pričeli turški častniki pečati s politiko, ki je razdelila turški častniški zbor v več taborov. Znano je, kakšno važno vlogo so igrali častniki ob mladoturški vstaji leta 1908. Turški častniki so se nato vedno vmešavali v politiko, kar je povzročilo tudi sedanjo turško krizo. Prvotno so pripadali malone vsi častniki mladoturškemu odboru, pozneje so mu pričeli osobito mlajši častniki nasprotovati, ker so obsojali Mladoturke, da povzročajo notranje zmede in krvave vstaje, ob katerih naj bi streljal mohamedanski vojak na svojega mohamedanskega brata. V makedonskih in albanskih posadkah v Smirni in po drugih mestih so ustanavljali častniki tajne zveze, ki so se nedavno združile v družbo »Rešiteljev domovine«.

Javnost je o tej tajni zvezi izvedela, ko je pobegnilo 12 častnikov in 71 vojakov v albanske gore. Turški zbornici, prestrašeni vsled sporov v armadi ob vojski z Italijo, predložijo vojni minister zakonski načrt, ki prepoveduje častnikom politkovati, a nato takoj odstopi, ker to zahtevajo »Rešitelji domovine«, ki izdajo oklic, da mora Sajdova vlada odstopiti, da mora postati Kjamil paša veliki vezir in da se mora zbornica razpustiti. Ravno tako so nestopali svoj čas janičarji, davno pred njimi pa rimski pretorijanci! Sajd paša odstopi, mladoturški voditelji se prestrašijo, ker jih armada nadzira, sultanu samemu predlože »Rešitelji« svoje zahteve. Ko zbornica noče izvesti samoumora, zagroze Albanci, da hočejo prodirati proti Carigradu. Končno

razpuste zbornico, vojaška liga je dossegla, kar je zahtevala in izjavi, da se ne bo več vmešavala v politiko, samo nove volitve hoče nadzirati. Alah znaj, kdo naj zopet vredi to armado, ki ne pozna več pokorščine in reda! Ne bo drugače mogoče, kakor da izgube častniki aktivno in pasivno volilno pravico.

Enotnost turške armade je tudi omajana, ker služijo v ustavni Turčiji v armadi tudi kristjani in judje. Prej so služili mohamedanci sami. Turki so se sicer upirali služiti skupno z judi in s kristjani, a morali so odnehati. Vojaki se kljub nasprotnemu pričakovanju dobro razumejo, samo jezikovno vprašanje dela težave. V turški armadi je turški jezik službeni, poveljni in polkovni jezik. Grki in Bulgari pa turškega jezika, podčastniki in častniki pa grškega in bulgarskega jezika ne znajo in pouk se vrši večinoma z zaušnicami. Jezikovno vprašanje bo povzročalo v armadi in v notranji upravi Turčije še večje zmede, kakor jih imamo v naši državi.

Književnost.

* **Marija — kraljica src.** Nauk blazenege Ludovika Grinjona Montfortskega o pravi pobožnosti do Matere Božje. Ta krasna splošno zaželjena knjiga je izšla ravno kar tudi v gladki slovenski prestavi v obliki molitvenika in obsega ob koncu tudi mašne in druge vsakdanje molitve. Oblika je zelo priročna in majhna, da spraviš knjižico kljub njeni obsežnosti, okoli 300 strani, v vsak žep, ne da bi te količkaj ovirala. Papir in tisek je fin in za oči prijeten, cena nizka. O tej zlati knjigi, ki je prepotrebna za vsakega človeka, komur je na tem ležeče, da so njegove molitve in delo Bogu in Mariji dopadljive in za onostransko življenje zelo zaslužne, bomo še obširno izpregovorili. Knjižica je izšla v zalogi Katoliške Bukvarne in velja z rdečo obrezo 1 K 60 v, fin šagrin z zlato obrezo 2 K 40 v.

Istodobno je izšla tudi knjižica, ki izpolnjuje zgoraj označeni molitvenik in ima naslov: »**Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere Božje, kraljice src**« po nauku bl. Ludovika Grinjona Montfortskega. Priredil dr. Anton Zdešar. Tudi ta knjižica se dobi v Katoliški Bukvarni ter stane broš. 30 v, deset izvodov in več po 25 v, v platnu 50 vin., 10 izvodov in več po 40 vin.

* **Življenjepis arskega župnika** Janeza M. Vianeja obsegajo letošnje Šmarnice v zvezi z razlago lavretanskih litanij. Življenjepis tega čudovitega moža in vnetega spovednika je izredno zanimiv in bodo verniki z veliko vnemo sledili šmarnični pobožnosti in ima knjižica trajno vrednost, da jo priporočamo še posebej za domače premišljevanje in domače berilo. Dobe se

Priporoča se domača najnovejša konfekcijska trgovina Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Kavarna Prešeren

Na novo prenovljena izuršna postrežba, dobra pijača, tu in inozemski časopisi, znano najboljši sladoled, orl.

Za obilen obisk se vljudno priporoča

Novi biljardi

Karl Polajnar
kavarnar

v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. V platno vezan izvod velja 2 K.

»**Družbenik Marijin**« je nov molitvenik za Marijine družbe, kakor ga je izdalo škofijsko vodstvo Marijinih družb, da se takoj doseže povsod enota in skupnost. — Marijinim družabnikom, ki si kupijo ta molitvenik, bo služilo celo življenje, ker se besedilo ne bo bistveno izpremenilo. Kljub velikemu obsegu, okoli 450 strani, in lepi opremiter fini mali obliki, ima molitvenik zelo nizko ceno, ki znaša 1 K 50 v za izvod z rdečo in 2 K 30 v z zlato obrezo, najfinejša vezava šagrin, zlata obreza pa velja samo 2 K 80 v. Dobiva se v Katoliški Bukvarni.

Kavarna „Central“

Danes in vsak dan

koncert

dumajskega damskega — elitnega orkestra

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič
kavarnar

2374

Pekarna

2614

moderno urejena, edina v fari, blizu šole, cerkve in železniške postaje, se da takoj v najem. Več pove lastnik Matej Antonič, Reka, p. Sv. Jakob v Rožu, Koroško.

Janez Sadnik v Podstenah št. 18, p. Ribnica Dolenjsko, ima naprodaj dvoje 2631

jelenovih rogov

v visokosti 1 meter, in od zgoraj v širjavi en ro od drugega tudi 1 m. Cena po dogovoru.

Za neko podjetje na deželi se išče z večjo prakso

komptoarist (komptoaristinja)

vešč knjigovodstva, korespondence in strojepisja. — Nastop takoj. Kje, pove uprava »Slovenca« pod 2623.

Pozor! Hiša tik kolodvora na Jesenicah

z dvema vrtoma za sočivje in z vsemi občinskimi pravicami je naprodaj zaradi družinskih razmer. Na hiši so koncesije za gostilno, pekarno in trafiko, vse v najboljšem teku. Pogoji jako ugodni. Vprašanja na: Albin Hauptman, Jesenice, Gor.